Aprobat în ședința Guvernului din _____ 2026

Decizia protocolară nr._____/2026

Proiect

UE

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

L E G E

privind modificarea Codului civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002 (cerințe pentru încheierea și funcționarea contractelor de reprezentare comercială)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta Lege transpune parțial (transpune: art. 17-19 și art. 20 (1)) Directiva Consiliului din 18 decembrie 1986 privind coordonarea legislației statelor membre referitoare la agenții comerciali independenți, CELEX: 31986L0653, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L 382 din 31 decembrie 1986.

Art. I. – Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 66-75, art. 132), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 1700, aliniatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Contractul poate interzice sau limita partea care pune pe piață produsele altuia să desfășoare, după încetarea raporturilor contractuale, activități de profesionist (obligația de neconcurență).”

2. Articolul 1711 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 1711.** Compensația și despăgubirile la încetarea contractului de agenție comercială

(1) Agentul comercial are dreptul să primească o compensație la încetarea contractului de agenție comercială dacă:

a) agentul comercial a adus principalului clienți noi sau a contribuit substanțial la creșterea volumului de afaceri cu clienții existenți;

b) principalul continuă să obțină beneficii substanțiale din relațiile comerciale cu clienții prevăzuți la lit. a); și

c) plata compensației este echitabilă, ținând cont de toate circumstanțele, inclusiv de comisioanele pierdute de agentul comercial în raport cu clienții prevăzuți la lit. a).

(2) În orice caz, compensația nu poate depăși remunerația pentru 1 an, calculată din remunerația medie anuală a agentului comercial în decursul ultimilor 5 ani sau, dacă raportul contractual a durat mai puțin de 5 ani, din media pe parcursul duratei efective.

(3) Plata compensației nu împiedică și nici nu restrânge dreptul agentului comercial de a cere despăgubiri pentru prejudiciul cauzat acestuia prin încetarea contractului de agenție comercială, în special dacă:

a) agentul comercial nu a primit comisioanele de care ar fi beneficiat din buna executare a contractului, iar principalul continuă să obțină beneficii substanțiale ce decurg din activitatea agentului comercial;

b) agentul comercial nu a putut recupera cheltuielile și investițiile efectuate pentru executarea contractului, la indicația sau cu acordul principalului.

(4) Dreptul la compensație sau la despăgubiri, în conformitate cu alin. (1) și (3), poate fi exercitat și în cazul în care contractul încetează ca urmare a decesului agentului comercial.

(5) Agentul comercial pierde dreptul la compensație sau la despăgubiri dacă nu notifică principalului, în termen de 1 an de la data încetării contractului, intenția de a valorifica acest drept.

(6) Agentul comercial nu are dreptul la compensație sau la despăgubiri, în conformitatea cu alin. (1) și (3), în unul dintre următoarele cazuri:

a) principalul a rezoluționat contractul de agenție comercială pentru neîndeplinirea obligațiilor contractuale de către agentul comercial;

b) agentul comercial a rezoluționat contractul de agenție comercială, cu excepția cazului în care motivul rezoluțiunii constă în:

1) împrejurări care se atribuie principalului; sau

2) vârsta, infirmitatea sau boală a agentului comercial și pentru care acestuia nu i se poate cere în mod obiectiv să își continue activitățile;

c) cu consimțământul principalului, agentul comercial cedează unui terț drepturile și obligațiile pe care le deține în temeiul unui contract.

(7) Orice clauză care derogă de la dispozițiile prezentului articol în detrimentul agentului comercial este lovită de nulitate absolută.”

Art. II. – Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea termenului de 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Contractele de agenție comercială încheiate înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi rămân guvernate de legea care era în vigoare la data încheierii lor, până la expirarea termenului de valabilitate a acestora.

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de lege privind modificarea Codului Civil al Republicii Moldova nr.1107/2002 (cerințe pentru încheierea și funcționarea contractelor de reprezentare comercială)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de lege privind modificarea Codului Civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002 (cerințe pentru încheierea și funcționarea contractelor de reprezentare comercială) a fost elaborat de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED).

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul de lege a fost elaborat în vederea transpunerii corecte și integrale a prevederilor Directivei Consiliului 86/653/CEE din 18 decembrie 1986 privind coordonarea legislațiilor statelor membre referitoare la agenții comerciali independenți, precum și pentru asigurarea unui cadru juridic clar, coerent și previzibil în materia contractului de agenție comercială.

Proiectul legii constituie o prioritate stabilită în conformitate cu Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025 și modificat prin Hotărârea Guvernului nr. 818/2025, corespunzând acțiunii nr. 17 din Capitolul 3 „Dreptul de stabilire și libertatea de a presta servicii", aferent Clusterului 2 „Piața internă", Anexa A.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative.

Reglementarea actuală a contractului de agenție comercială, consacrată în Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002 (art. 1687 și art. 1701–1711), preia doar parțial principiile instituite prin Directiva 86/653/CEE privind coordonarea legislațiilor statelor membre referitoare la agenții comerciali independenți. Analiza cadrului normativ național relevă existența unor lacune în raport cu cerințele Directivei, în special sub aspectul: reglementării exprese a dreptului agentului comercial la compensație și despăgubiri la încetarea raportului de agenție; clarificarea regimului juridic clar al obligației de neconcurență postcontractuală, în vederea asigurării unui echilibru contractual între agentul comercial și principal; precum și al determinării termenului de un an pentru exercitarea dreptului la compensația de clientele.

În contextul angajamentelor asumate de Republica Moldova privind armonizarea legislației naționale cu acquis-ul Uniunii Europene, precum și în vederea asigurării unui cadru juridic coerent, previzibil și concurențial echitabil în domeniul intermedierii comerciale, se impune completarea și alinierea dispozițiilor Codului civil la exigențele Directivei 86/653/CEE.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul urmărește consolidarea protecției juridice a agenților comerciali, sporirea previzibilității raporturilor contractuale și îmbunătățirea cadrului juridic aplicabil relațiilor de reprezentare comercială.

Proiectul de lege își propune să asigure transpunerea integrală și corectă a Directivei 86/653/CEE, iar principalele elemente noi se referă la:

- reglementarea expresă a cauzelor în care agentul pierde dreptul la compensație și despăgubiri la încetarea raportului de agenție;
- stabilirea condițiilor și limitelor acordării compensației, inclusiv plafonarea acesteia la nivelul remunerației medii anuale;
- stabilirea termenului de exercitare a dreptului la compensație sau despăgubiri, prin instituirea obligației de notificare în termen de un an;
- introducerea unei norme speciale privind clauza de neconcurență aplicabilă după încetarea contractului de agenție;
- consolidarea caracterului imperativ al normelor de protecție a agentului comercial independent.

Astfel, potrivit proiectului de lege, se propune o nouă redacție a art. 1711 din Codul civil nr.1107/2002, în conformitate cu articolele 17-19 din Directiva 86/653/CEE, prin care sunt reglementate drepturile agentului comercial la încetarea contractului de agenție, instituindu-se posibilitatea de a solicita compensație și despăgubiri la încetarea contractului de agenție. Sunt stabilite condițiile de acordare a compensației, inclusiv criteriile de echitate și plafonul maxim al acesteia, termenul de executare a dreptului, precum și situațiile în care agentul poate pretinde despăgubiri pentru pierderile suferite. Totodată, norma prevede cazurile de pierdere a dreptului la compensație, termenul de un an pentru exercitarea acestuia, precum și aplicabilitatea drepturilor respective în cazul decesului agentului. De asemenea, sunt declarate nule clauzele contractuale care derogă în detrimentul agentului comercial, în vederea asigurării protecției acestuia.

De asemenea, în vederea transpunerii mai clare a articolului 20 din Directiva 86/653/CEE, potrivit pct. 2 din proiectul de lege, se propune modificarea art. 1700 alin. (1) din Codul civil nr. 1107/2002, prin ajustarea reglementării referitoare la obligația de neconcurență postcontractuală.

Modificarea propusă urmărește extinderea aplicabilității acestei norme și asigurarea unei protecții juridice adecvate și în cazul altor tipuri de contracte prin care o parte pune pe piață produsele altei persoane.

Astfel, alin.(1) al art.1700 se propune a fi expus în următoarea redacție: „(1) Contractul poate interzice sau limita partea care pune pe piață produsele altuia să desfășoare, după încetarea raporturilor contractuale, activități de profesionist (obligația de neconcurență).”

Utilizarea sintagmei „activități de profesionist” are un sens larg, care acoperă atât activitatea de întreprinzător, cât și activitățile liber-profesioniste, în conformitate cu art. 3 din Codul civil. Totodată, nu există riscul instituirii unei interdicții generale asupra tuturor activităților, întrucât art. 1700 alin. (2) lit. b) limitează expres aplicarea obligației de neconcurență doar la produsele de tipul celor care au făcut obiectul contractului. În consecință, orice alte restricții care depășesc aceste limite sunt lovite de nulitate, potrivit alin. (4) al aceluiași articol.

Această abordare este în concordanță și cu terminologia utilizată în versiunile oficiale ale Directivei, inclusiv versiunea în limba franceză, care utilizează noțiunea de „clause de non-concurrence”, confirmând faptul că reglementarea vizează obligația de neconcurență.

Prin această modificare se urmărește clarificarea cadrului juridic privind instituirea clauzei de neconcurență după încetarea raporturilor contractuale, precum și alinierea legislației naționale la standardele stabilite de Directiva 86/653/CEE.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Modificările propuse la Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002 sunt necesare în vederea alinierii legislației naționale la angajamentele asumate de Republica Moldova privind transpunerea Directivei 86/653/CEE, contribuind astfel la consolidarea securității juridice,

asigurarea echilibrului contractual și sporirea predictibilității în relațiile comerciale dintre părțile contractului de agenție comercială.

4. Analiza impactului de reglementare

Proiectul legii vizează armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, iar în temeiul art. 31 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, analiza impactului de reglementare se prezintă în formă simplificată.

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul de lege nu generează un impact instituțional semnificativ asupra sectorului public, întrucât reglementările propuse vizează raporturile juridice de drept privat dintre agenții comerciali și principalii. Aplicarea normelor va reveni instanțelor de judecată, în cadrul atribuțiilor existente.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Punerea în aplicare a legii nu va determina cheltuieli bugetare suplimentare.

Deși proiectul vizează sectorul privat, plata compensații prevăzute (art. 1711) are regim fiscal specific (impozit pe venit, contribuții). În acest sens, se consideră oportun să se expună Ministerul Finanțelor asupra proiectului și să confirme dacă aceste noi drepturi patrimoniale sunt clar încadrate din punct de vedere fiscal.)

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul va avea un impact pozitiv asupra sectorului privat, prin crearea unui cadru normativ clar, previzibil și echilibrat pentru contractele de agenție comercială. Includerea prevederilor menționate în legislația națională va oferi posibilitatea consolidării protecției agenților comerciali, reducerea riscurilor juridice și a litigiilor, iar mediul de afaceri va beneficia de reguli armonizate cu standardele Uniunii Europene, favorizând dezvoltarea relațiilor comerciale.

4.4. Impactul social

Proiectul va avea un impact social pozitiv, prin îmbunătățirea protecției agenților comerciali și asigurarea unor condiții contractuale echitabile. Aceasta va contribui la stabilitatea raporturilor de muncă independente și la creșterea încrederii în relațiile comerciale.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Gestionarea contractelor de agenție implică datele personale ale agenților persoane fizice (nume, detalii financiare, clienți aduși de agent). De asemenea, reieșind din alin.(4) al art. 1711, este instituit dreptul moștenitorilor la compensație, fapt ce atinge direct zona prelucrării datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu au fost identificate.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Proiectul actului are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul legii transpune în mod fidel prevederile Directivei Consiliului 86/653/CEE din 18 decembrie 1986 privind coordonarea legislațiilor statelor membre referitoare la agenții comerciali independenți.

Gradul de compatibilitate a proiectului de lege cu Directiva Consiliului 86/653/CEE este reflectat în tabelul de concordanță elaborat conform prevederilor Regulamentului privind

armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1171/2018.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Transpunerea prevederilor cadrului juridic intern în domeniul contractelor de agenție comercială are ca scop instituirea unui mecanism unic de colaborare și interacțiune cu țările membre ale Uniunii Europene.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, la data 02.02.2026, a fost publicat anunțul privind inițierea elaborării proiectului actului normativ, iar la data de 05.05.2026 a fost publicat anunțul de avizare a proiectului actului normativ și plasat pe pagina web oficială a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, portalul: www.particip.gov.md, disponibil la link-ul: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/16046.

Totodată, întru respectarea prevederilor art. 32 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul a fost transmis spre consultare publică pe site-urile web menționate. Proiectul a fost avizat de către: Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor, Centrul de Armonizare a Legislației, Consiliul Concurenței, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, pozițiile cărora sunt reflectate în sinteză.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul legii a fost prezentat Centrului Național Anticorupție și Ministerului Justiției pentru efectuarea expertizei anticorupție și expertizei juridice, rezultatele fiind reflectate în sinteză.

Totodată, în urma transmiterii proiectului de lege spre consultare către Comisia Europeană, Direcția Generală pentru Piața Internă, Industrie, Antreprenoriat și IMM-uri (DG GROW) a informat că, în prezent, nu este în măsură să efectueze evaluarea acestuia, având în vedere că proiectul este încadrat în categoria de prioritate 2 și a recomandat continuarea procedurii de adoptare a proiectului de lege fără avizul Comisiei Europene.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

În vederea punerii în aplicare a prevederilor proiectului de lege, nu este necesară modificarea sau elaborarea altor acte normative, întrucât reglementările propuse sunt suficient de clare și pot fi aplicate în mod direct în cadrul normativ existent.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

În vederea punerii în aplicare a prevederilor proiectului de lege, nu sunt necesare măsuri suplimentare pentru implementarea acestuia.

Secretar de stat **Natalia SELEVESTRU**

Sinteza
obiecțiilor și propunerilor la proiectul de lege privind modificarea Codului Civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002
(*cerințe pentru încheierea și funcționarea contractelor de reprezentare comercială*)

Instituția	Nr. crt	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		Avizare și consultare publică	
Ministerul Justiției *(nr.04/2-5291 din 14.05.2026*)	1.	Aferent redacției proiectului, se expun următoarele observații și propuneri de îmbunătățire a calității acestuia. În denumirea proiectului de lege cuvintele „Codului civil” se vor completa cu cuvintele „al Republicii Moldova”;	**Se acceptă.** Textul a fost redactat. Denumirea proiectului de lege a fost completat cu cuvintele „al Republicii Moldova”.
	2.	În clauza de armonizare, se va indica numărul actului Uniunii Europene, care constituie obiect al transpunerii. Suplimentar, aferent redacției clauzei de armonizare a proiectului de lege și tabelului de concordanță, considerăm relevant a se expune Centrul de Armonizare a Legislației, potrivit atribuțiilor din domeniile de competență ale acestuia.	**Se acceptă.** Textul a fost ajustat. În clauza de armonizare s-a indicat numărul actului Uniunii Europene, care constituie obiect al transpunerii.
	3.	La **art. I:** În dispoziția introductivă, textul „ , Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 82-86 art. 661” se va exclude, ca fiind inutil.	**Se acceptă.** Textul „Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 82-86 art. 661” a fost exclus.
	4.	În pct. 2, care prevede expunerea art. 1711 din *Codul civil* în redacție nouă: - în dispoziția introductivă a alin. (1), cuvintele „contractului de agenție” sugerăm a fi completat cu cuvântul „comercială”, în vederea asigurării utilizării unei terminologii uniforme, compatibile cu cea utilizată în cartea a treia, titlul III, capitolul XXII secțiunea a 2-a din *Codul civil*, inclusiv cu cea stabilită în art. 1701 din acest *Cod* (observație similară și pentru redacțiile alin. (3) și (6), unde cuvântul „contractul”, necesită a fi completat cu cuvintele „de agenție comercială”, la cazul gramatical corespunzător);	**Se acceptă.** Textul a fost redactat. În pct.2 (art.1711 din Codul Civil, în dispoziția introductivă a alin.(1) și redacțiile alin.3) și (6) lit.a), lit.b), după cuvintele „contractului de agenție” s-a completat cu cuvântul „comercială”).

	5.	- la alin. (1) lit. b) și c) se vor detalia cuvintele „acești clienți”, întrucât nu este clar la care clienți se face referire. După caz, se va analiza oportunitatea referirii la clienții prevăzuți la lit. a) al aceluiași alineat;	**Se acceptă.** La alin.(1) lit.b) și c) cuvintele „acești clienți” au fost substituite cu cuvintele „clienții prevăzuți la lit.a)”.
	6.	- alin. (4) - (6), sugerăm ca după cuvântul „despăgubiri” să se completeze cu textul „în conformitate cu alin. (1) și (3)”;	**Se acceptă.** Textul a fost redactat. La alin. (4) - (6), după cuvântul „despăgubiri” s-a completat cu textul „în conformitate cu alin. (1) și (3)”.
	7.	- redacția alin. (6) lit. a), necesită a fi revăzută, întrucât nu este clar ce semnifică cuvintele „neexecutarea esențială obligațiilor contractuale” și care sunt criteriile de determinare a executării esențiale sau neesențiale a obligațiilor contractuale. În altă ordine de idei, dispoziția lit. a) se va conforma normei prevăzute în art. 18 lit. (a) al *Directivei Consiliului 86/653/CEE*, care constituie obiect al transpunerii.	**Se acceptă.** Textul a fost ajustat la alin. (6) lit. a) prin substituirea cuvintelor „neexecutarea esențială obligațiilor contractuale” cu cuvintele „pentru neîndeplinirea obligațiilor contractuale de către agentul comercial”.
	8.	**Art. II** se va analiza suplimentar, în scopul determinării dacă în cazul proiectului de lege respectiv sunt aplicabile dispozițiile art. 47 alin. (2) al *Legii nr. 100/2017*. Potrivit acestuia, în dispozițiile finale se includ reglementările privind obligația autorităților responsabile de a executa actul normativ, de a întreprinde măsurile și de a realiza procedurile necesare executării.	**Se acceptă parțial.** În vederea punerii în aplicare a prevederilor proiectului de lege, nu este necesară modificarea sau elaborarea altor acte normative, întrucât reglementările propuse sunt suficient de clare și pot fi aplicate în mod direct în cadrul normativ existent.
	9.	Totodată, se va examina necesitatea includerii unor norme tranzitorii (a se vedea art. 48 al *Legii nr. 100/2017*), care stabilesc măsurile ce se instituie cu privire la continuarea raporturilor juridice născute în temeiul vechilor reglementări care urmează a fi înlocuite de noul act normativ.	**Se acceptă.** Textul a fost completat cu dispoziții tranzitorii la Ar.II alin.(2) „Contractele de agenție comercială încheiate înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi rămân guvernate de legea care era în vigoare la data încheierii lor, până la expirarea termenului de valabilitate a acestora„.
	10.	**I. Respectarea mecanismului de armonizare** *a) Obiecții privind clauza de armonizare* Clauza de armonizare se va expune în următoarea	**Se acceptă.** Clauza de armonizare a fost ajustată conform redacției propuse în aviz.

Centrul de Armonizare a Legislației *(nr.04/2-5291 din 14.05.2026*)		redacție: „Prezenta Lege transpune parțial (transpune: art. 17 - 19 și art. 20 (1)) Directiva Consiliului din 18 decembrie 1986 privind coordonarea legislației statelor membre referitoare la agenții comerciali independenți, CELEX: 31986L0653, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L 382 din 31 decembrie 1986.”	
	11.	Totodată, se va introduce clauza de armonizare în textul Codului Civil în următoarea redacție: „Prezentul Cod transpune Directiva Consiliului din 18 decembrie 1986 privind coordonarea legislației statelor membre referitoare la agenții comerciali independenți, CELEX: 31986L0653, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L 382 din 31 decembrie 1986”.	**Nu se acceptă.** Clauza de armonizare din textul Codului Civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002 a fost exclusă, ca urmare a obiecțiilor formulate de Ministerul Justiției în cadrul expertizei juridice nr.04/2-6247 din 08.06.2026.
	12.	*a) Obiecții privind Tabelul de concordanță* Din compartimentul 7 al TC se va exclude comentariul aferent art. 1 și se va include în compartimentul 9, dacă este considerat necesar. Pentru o imagine completă a gradului de transpunere a Directivei, rubrica „Proiectul de act normativ național” se va completa cu prevederi naționale suplimentare de transpunere, după cum urmează: pentru art. 1 din Directivă cu art. 1687, alin. (2) din Codul Civil; pentru art. 2 (1) din Directivă – cu art. 187, alin. (2) din CC; pentru art. 3 din Directivă – cu art. 1689, art. 1690, art. 1702 din CC; pentru art. 4 din Directivă – cu art. 1703-1704 și 1709 din CC; pentru art. 13 – cu art. 1699 din CC, pentru art. 14 – cu art. 1692 din CC; pentru art. 16 – cu art. 904, art. 915 -919, art. 921, art. 1693 (2) și art. 1695 din CC.	**Se acceptă.** Tabelul de concordanță a fost ajustat și completat cu articolele din Codul Civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002 în consecutivitatea expusă conform obiecției.

Ministerul Finanțelor *(nr.09/2-03/336/778 din 19.05.2026*)	13.	Comunică lipsa de obiecții și propuneri pe marginea proiectului	**Se ia act.**
Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter personal *(nr.04-01/1752 din 19.05.2026*)	14.	Comunică lipsa de obiecții și propuneri pe marginea proiectului	**Se ia act.**
Consiliul Concurenței *(nr. DJ-06/439 –803 din 20.05.2026*)	15.	Comunică lipsa de obiecții și propuneri pe marginea proiectului	**Se ia act.**
Asociația Businessului European *(nr.51-26/NC din 20.05.2026*)	16.	*Clarificarea criteriilor de acordare a compensației.* Propunem completarea alin. (1) prin precizarea expresă că acordarea compensației este condiționată de existența unui beneficiu economic direct, verificabil și demonstrabil pentru principal, rezultat din activitatea agentului. Formularea actuală („beneficii substanțiale") este deschisă interpretărilor, ceea ce poate genera litigii și insecuritate juridică în aplicare.	**Nu se acceptă.** Obiecția nu poate fi acceptată, întrucât formularea utilizată în proiect reproduce în esență terminologia și logica Directivei 86/653/CEE privind agenții comerciali independenți, care condiționează acordarea compensației de faptul că principalul continuă să obțină „avantaje substanțiale" din clientela adusă de agentul comercial. Noțiunea de „beneficii substanțiale" reprezintă un concept juridic consacrat la nivel european, formulat într-o formă care permite aprecierea particularităților fiecărui raport contractual. Înlocuirea acesteia cu cerința existenței unui beneficiu „direct, verificabil și demonstrabil" ar restrânge nejustificat domeniul de aplicare al dreptului la compensație și ar putea conduce la excluderea unor situații în care avantajele economice ale principalului sunt reale, dar nu pot fi cuantificate imediat sau prin indicatori strict determinați. Totodată, Directiva nu impune dovada unui beneficiu economic direct în sensul propus în aviz. Practica europeană recunoaște că avantajele obținute din clientela creată de agent pot avea diferite forme,

			inclusiv consolidarea poziției comerciale, menținerea relațiilor cu clienții sau posibilitatea obținerii unor profituri viitoare. Prin urmare, limitarea criteriului doar la beneficii economice care pot fi demonstrate direct ar restrânge nivelul de protecție acordat agentului comercial, contrar scopului Directivei. Totodată, formularea actuală nu generează insecuritate juridică excesivă, deoarece aprecierea caracterului „substanțial" al beneficiilor se realizează de către instanță în baza probelor administrate și a circumstanțelor concrete ale cauzei. Utilizarea unor noțiuni juridice generale și evaluative este specifică mecanismului instituit de Directivă și nu constituie o deficiență de reglementare.
	17.	*Stabilirea unei metodologii clare de calcul.* Se propune introducerea unui mecanism de determinare a compensației bazat pe criterii obiective și verificabile, eventual detaliate prin act normativ secundar emis de autoritatea competentă. În lipsa unei formule unitare, pot apărea practici neuniforme în aplicare și dificultăți în evaluarea financiară pentru operatori, în special în sectoare cu volume mari de clienți.	**Nu se acceptă.** Obiecția nu poate fi susținută, deoarece o asemenea abordare nu rezultă din cerințele Directivei 86/653/CEE privind agenții comerciali independenți și ar putea limita flexibilitatea necesară evaluării fiecărui raport contractual concret. Directiva stabilește doar criteriile esențiale pentru acordarea compensației, fără a impune statelor membre obligația adoptării unei formule matematice sau a unei metodologii de calcul. Astfel, art.17 alin.(2) din Directivă prevede că agentul comercial este îndreptățit la compensație dacă a adus noi clienți sau a dezvoltat semnificativ relațiile comerciale existente, iar principalul continuă să obțină avantaje substanțiale din aceste relații după încetarea contractului. Totodată, cuantumul compensației trebuie să fie echitabil, ținând cont de toate circumstanțele cauzei.

			Prin urmare, Directiva stabilește un mecanism bazat pe evaluarea circumstanțelor concrete ale fiecărui raport juridic, și nu pe criterii uniforme aplicabile tuturor sectoarelor economice. O formulă rigidă de calcul ar fi dificil de adaptat diversității relațiilor comerciale și ar putea conduce, în practică, fie la subcompensarea, fie la supracompensarea agentului comercial.
	18.	*Corelarea compensației cu despăgubirile.* Considerăm necesară clarificarea faptului că despăgubirile prevăzute la alin. (3) nu trebuie să conducă la o dublă compensare a acelorași pierderi economice, iar cumulul acestora ar trebui să fie proporțional și previzibil. În forma actuală, textul permite cumulul nelimitat al compensației și despăgubirilor, ceea ce poate genera dezechilibre contractuale semnificative.	**Nu se acceptă.** Reglementarea expusă de proiect corespunde logicii și structurii Directivei 86/653/CEE privind agenții comerciali independenți. Astfel, art. 17 alin. (2) și (3) din Directivă disting în mod expres între: -dreptul agentului comercial la o compensație pentru avantajele comerciale continue de care beneficiază comitentul după încetarea contractului; și -dreptul la repararea prejudiciului cauzat prin încetarea raportului contractual. Prin urmare, compensația și despăgubirile au natură juridică și finalitate diferită. Compensația nu reprezintă repararea unui prejudiciu propriu-zis, ci constituie o indemnizație specifică pentru clientela creată și beneficiile economice continue transferate principalului. În schimb, despăgubirile vizează acoperirea prejudiciului efectiv suportat de agent ca urmare a încetării raportului contractual. De asemenea, Directiva nu instituie o interdicție absolută privind cumulul acestora și nici nu impune limitarea despăgubirilor exclusiv pentru a evita o eventuală suprapunere. Dimpotrivă, reglementarea europeană admite coexistarea celor două mecanisme, în măsura în care acestea acoperă categorii distincte de interese patrimoniale.

			Totodată, eventualul risc de supra-compensare este deja prevenit prin aplicarea principiilor generale ale dreptului civil privind repararea integrală, dar nu excesivă, a prejudiciului, precum și prin prerogativa instanței de a verifica existența cauzală a prejudiciului pretins. În consecință, introducerea unei limitări suplimentare a cumulului ar putea restrânge nejustificat nivelul de protecție acordat agentului comercial, contrar obiectivului Directivei de asigurare a protecției acestei categorii contractuale.
	19.	*Sarcina probei privind contribuția agentului.* Propunem includerea unei prevederi exprese potrivit căreia agentul comercial are sarcina de a dovedi contribuția sa directă la atragerea sau menținerea clienților. Această clarificare este necesară pentru asigurarea echilibrului probator și pentru reducerea litigiilor privind atribuirea beneficiilor comerciale.	**Se acceptă parțial.** Obiecția poate fi considerată parțial justificată sub aspectul clarității aplicării practice, însă introducerea unei prevederi exprese în sensul propus nu se impune. Directiva 86/653/CEE privind agenții comerciali independenți condiționează acordarea compensației de existența contribuției agentului la atragerea de noi clienți sau la dezvoltarea semnificativă a relațiilor comerciale existente. În mod implicit, agentului îi revine obligația de a demonstra îndeplinirea condițiilor necesare pentru valorificarea dreptului său, inclusiv existența aportului comercial invocat. Prin urmare, regulile generale privind sarcina probei sunt deja aplicabile și permit instanței să solicite agentului administrarea probelor relevante. În acest context, introducerea unei norme speciale privind sarcina probei riscă să fie redundantă din punct de vedere normativ, întrucât aspectul este deja reglementat de principiile generale ale dreptului procesual civil. Mai mult, formularea propusă „contribuția directă” ar putea restrânge nejustificat efectele juridice prevăzute de Directivă și ar crea dificultăți suplimentare în practică, deoarece aportul

			agentului la consolidarea clientelei sau la dezvoltarea relațiilor comerciale nu se manifestă întotdeauna într-o formă directă. De asemenea, mecanismul instituit de Directivă urmărește protecția agentului comercial, parte contractuală considerată mai vulnerabilă în raport cu principalul. Instituirea unor exigențe probatorii excesiv de stricte ar putea diminua dreptul la compensație și ar contraveni finalității reglementării europene.
Expertizare			
Centrul Național Anticorupție *(demers nr. 06/2/9993 din 03.06.2026*, raport de expertiză nr. ELO26/11539 din 03.06.2026)	20.	Proiectul are drept scop consolidarea protecției juridice a agenților comerciali, sporirea previzibilității raporturilor contractuale și îmbunătățirea cadrului juridic aplicabil relațiilor de reprezentare comercială. În acest sens, autorul intervine cu propunerea de a transpune integral Directiva 86/653/CEE. Autorul a prezentat sinteza avizelor parvenite în cadrul procesului de consultare publică a proiectului de către autoritățile responsabile de implementarea prevederilor conţinute în proiect/instituţiilor interesate, fapt ce denotă aspectul definitivat al acestuia și întrunirea condițiilor stabilite de prevederile art.28 din Legea nr.82/2017. În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenţei decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) din Legea nr. 239/2008 privind transparenţa în procesul decizional. Nota informativă a proiectului a fost structurată potrivit exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt care nu este	**Se ia act.**

		în detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrităţii nr.82 din 25 mai 2017).	
Ministerul Justiției *(nr. 04/2-6247 din 08.06.2026*)	21.	La art. I: Pct. 1 se recomandă a fi exclus din proiectul legii. Or, având în vedere uzanțele de modificare a Codului civil nr. 1107/2002, ca urmare a armonizării acestuia cu legislația Uniunii Europene, clauza de armonizare se va include doar în proiectul actului normativ de modificare, nu și în redacția propriu-zisă a Codului civil.	**Se acceptă.** Clauza de armonizare în textul Codului Civil nr. 1107/2002 a fost exclusă.
	22.	La pct. 3, care prevede expunerea în redacție nouă a art. 1711 al Codului civil: - denumirea articolului necesită a fi completată cu cuvântul „comercială”, în vederea utilizării unei terminologii constante și uniforme în tot textul actului normativ;	**Se acceptă.** Denumirea articolului art. 1711 a fost completată cu cuvântul „comercială”.
	23.	- în alin. (1) lit. c) se vor detalia cuvintele „acești clienți”, întrucât nu este clar la care clienți se face referire. După caz, se va analiza oportunitatea referirii la clienții prevăzuți la lit. a) al aceluiași alineat, conform exemplului de la lit. b).	**Se acceptă.** Textul a fost redactat. În redacție nouă a art. 1711 alin. (1) lit. c) cuvintele „acești clienți” au fost substituite cu cuvintele „clienții prevăzuți la lit.a)”.